

Nuorten Palvelu ry

Ennakkotehtävä

Omatoimiset nuoret omatoimikirjastossa –koulutus

4.11.2020

Mikko Leppävuori

Jotta jokaisella olisi joku, joka kuuntelee ja kuulee

Ennakkotehtävästä poimittua

- Vain 11 vastasi, mutta suuntaa sekin antaa
- Omatoimiaikoja suunniteltaessa nuoret oli otettu huomioon 75%:ssa
- Perusteluissa tuli esille
  - Tasapuolisuus kaikkia asiakasryhmiä kohtaan
  - Lähistön koulu ja etenkin sen kuljetusoppilaat
  - Omatoimiaikoja on suunniteltu myös erityisesti aikuisväestön tarpeisiin

Ennakkotehtävästä poimittua

- Nuorten aiheuttamia häiriöitä oli 2/3 tapauksessa
- Sanallistettaessa tuli esille, että
  - Aikuisten (ilmeisesti asiakkaiden) mielestä nuoret pitävät liikaa meteliä
  - Vaikeampia kausia on ollut nuorten kanssa
  - Sotkeminen (eväspaperit, energiajuomat)
  - Nopea puuttuminen ongelmiin on yleensä auttanut
  - PS. Poliisipartiolle on annettu oma kirjastokortti 😊

Nuorten Palvelu ry

Sittenkin se ennakointi

Omatoimiset nuoret omatoimikirjastossa –koulutus

4.11.2020

Mikko Leppävuori

Jotta jokaisella olisi joku, joka kuuntelee ja kuulee

Mieluimmin etukäteen

- Omatoimiaikojen 'tunnelmasta' iso osa luodaan muulloin kuin omatoimiaikana.
- Henkilökunnan rooli on tässä tärkeä.
- Paljon viestintää moneen suuntaan.

Pitääkö nuoret käyttäjät jotenkin ennakoida?

Kirjaston tekemän vuosittaisen asiakaskyselyn mukaan nuorten kirjaston pääasialliset käyttötavat poikkeavat muista kirjastossa kävijöistä. Kaikista kävijöistä yli puolet oli perinteisiä lainaajia, mutta 13–19-vuotiaista suurimmat ryhmät olivat lukijat ja oleilijat sekä työskentelijät ja tiedonetsijät.

Helsingin kaupungin nuorten hyvinvointikertomus 2020

Pitääkö nuoret käyttäjät jotenkin ennakoida?

- Perusteluja, miksi kannattaa miettiä etukäteen:
  - Joudumme kasvokkain nuorten kasvutehtävän kanssa.
  - Ei vaadi perustehtävän laiminlyömistä.
  - Työhyvinvointi paranee, kun etukäteen on jo mietitty toimintamallit nuorten kanssa toimimiseen.
  - Nuorten kanssa toimivat tahot voivat auttaa ja heitäkin kiinnostaa, jos kirjasto siirtyy omatoimiaikoihin

Paljon on tehtävissä etukäteen

- Jokainen kasvattaa arjessa esimerkillään > heijastuu myös omatoimiaikoihin.
- Lähtökohtana henkilökunnalla nuorten tasavertainen ja kunnioittava kohtelu.
- Rauhallinen, kärsivällinen ja kohtelias käyttäytyminen nuorten kanssa kasvattaa luottamusta.
- Muista: vaihtoehdot, perustelut ja positiivinen palaute.
- Reiluus on tärkeää: Tilanteen hoitamistapa on nuorille jopa tärkeämpää kuin lopputulos.

Kolme pointtia

1. Ennakointi

- Nuorten tunteminen vähentää ongelmien syntymistä

2. Ennakointi

- Asioiden miettiminen etukäteen helpottaa tilanteiden läpikäyntiä ja edesauttaa itsen pysymistä rauhallisena

3. Ennakointi

- Koko työyhteisöllä on mietittynä toimintamallit

”Moi, moi vain...”

**Sana ”moi” riitti lopettamaan
huumeidenkäyttäjien häiriköinnin Töölön
kirjastossa – ”Jos ihminen nähdään vain
järjestyshäiriönä, käytös on sen mukaista”**

Muualla pääkaupunkiseudulla huumeisiin liittyvät levottomuudet ovat kasvussa julkisissa tiloissa. Töölössä kirjasto liittoutui Ruusulankadun asukkaiden kanssa.

Helsingin Sanomat 18.7.2018

Tutustumista

”Nevalaisen ja hänen kollegojensa lähtökohta nuorten kohtaamiseen on se, että kirjastoa käyttäviin nuoriin pitää tutustua. Se helpottaa esimerkiksi tilannetta, jossa häiriköivää nuorisojoukkoa on pyydetävä poistumaan.

”Tuttujen kanssa se menee todella hyvin. Suurin osa on tuttuja, ja jos seassa on tuntemattomia, he seuraavat porukkaa”, Nevalainen sanoo.

HS 9.5.2016 Jakomäen kirjastosta

Yhtenäiset toimintamallit

- Koko henkilökunta tietää, miten eri tilanteissa toimitaan yhteisesti sovituilla tavoilla.
- Koko tiimi tuntee vastuunsa, kukaan ei joudu silmätikuksi (ankara/lepsu työntekijä).
- Luodaan suhteita mielellään jo ennen omatoimiaikojen avaamista.
- Työhyvinvointi lisääntyy, kun on 'selvät sävelet'.
- Annetaan signaali myös muille asiakkaille tilanteen hallinnasta

Tehdään yhtenäiset toimintamallit

- Mietitään henkilökunnan kesken millä toimenpiteillä rakennetaan hyvää kanssakäymistä nuorten kanssa.
- Kerätään myös listaa haasteellisista tilanteista, joita on ollut tai arvoidaan, mitä voisi tulla eteen.
- Henkilökunta pohtii yhdessä tai vaikka pareittain, miten näissä tilanteissa toimitaan.
- Käydään tuotokset yhdessä läpi, voidaan kommentoida vielä ja sitten päätetään, mikä on meidän työpaikan toimintamalli.
- Sovitut toimintamallit kirjataan, tämä on tärkeää jatkuvuuden kannalta.

Nuoret ovat keskellämme

- Ongelmat eivät pääse etenemään vaikeiksi, kun niihin puututaan ennakoivasti ja johdonmukaisesti.
- Annetaan nuorille selkeä signaali siitä, mikä on sallittua ja mikä ei
  - Arvostavat itsekin sääntöjä ja ennakoitavuutta
- Nuorten kanssa tarvitaan ohjaamista vastuullisuuteen yhteisen tilan käyttäjinä, apuna muutkin aikuiset
  - Kohdellaan kuitenkin tasavertaisina kuten kaikkia muitakin ryhmiä
  - Olemisen kulttuuri vielä nuorta

Rajoja ja rauhallisuutta

- Kontrolli ei ole nuorten mielestä vain kielteistä. Nuoret kaipaavat julkiseen tilaan valvontaa ja turvallisia aikuisia, jotka välittävät ja auttavat hankalissa tilanteissa.
- Merkityksellistä on, miten nuoriin suhtaudutaan valvonta- ja kontrollitilanteissa.
- Kunnioittava ja ystävällinen vuorovaikutus on avainasemassa onnistuneisiin kohtaamisiin!
  - Saarikkomäki 2016

Helsingin Sanomat
28.11.2019

Jotta jokaisella olisi joku, joka kuuntelee ja kuulee

Aina on varauduttava ottamaan myös takaskelia

- Kaikki ei aina välttämättä mene kuten on suunniteltu ja toivottu.
- Vaatii jatkuvaa vuoropuhelua ja toisen näkökohtien ymmärtämistä.
- Tilanteen seuraaminen ja kehittämis ehdotusten tekeminen.

Uusimmat uutiset

Valtimo Components investoi ja palkkaa työntekijöitä - yrityssaneeraus taakse jäänyttä aikaa

17:11 TILAAJILLE

Pärmäkoski jäi 1,4 sekuntia MM-pronssista

17:03

Valmet ostaa pohjoisamerikkalaisen yhtiön yli sadallamiljoonalla eurolla

16:56

Kolin maisemahiihto nyt ensimmäistä kertaa kolmipäiväinen - "Säännuste näyttää huippukeliä"

16:54 TILAAJILLE

EU:n kiistelty tekijänoikeusdirektiivi läpäisi parlamentin esikasteen

16:52

Päihtyneen autoilijan epäillään yrittäneen ajaa tahallaan lapsien päälle Helsingissä

16:43

Pohjois-Karjalan koulujen rasvakapina hämmentää ravitsemussuosittelun laatijaa - "En ymmärrä, miksi pitää lähteä uskomuslinjalle"

MAAKUNTA 29.11.2018 09:51

Informaatikko Pia Rask-Jussila ja kirjastonhoitaja Mari Rintala palkittiin Joensuun kaupungin nuorisopalkinnolla

Jani Leinonen

Marko Puumalainen

Pia Rask-Jussila (vas.) ja Mari Rintala saivat palkintonsa torstaiamuna.

Nuorten Palvelu ry

Kiitos!

50 vuotta työtä nuorten hyväksi

Jotta jokaisella olisi joku, joka kuuntelee ja kuulee